

פרשת כי תשא

Parshat Ki Tisa

שמות רבה (וילנא) פרשת כי תשא פרשה מא סימן ה

מהו ככלותו אר"ש בן לקיש כל מי שהוא מוציא דברי תורה ואינן ערבין על שומעיהן ככלה שהיא עריבה לבעלה נוח לו שלא אמרן, למה שבשעה שנתן הקדוש ברוך הוא התורה לישראל היתה חביבה עליהם ככלה שהיא חביבה על בן זוגה מנין שנא' ויתן אל משה ככלותו,

שפת אמת שמות פרשת תשא שנה תרסב

בפסוק ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו. ונסמך לפרשת שמירת שבת דאיתא במד' ככלתו כל שאומר ד"ת ואין חביבין על שומעיהן ככלה העריבה לבעלה נוח לו שלא אמרן שכשנתן הקדוש ב"ה התורה לישראל היתה חביבה להם ככלה על בעלה כו'. והנה מרע"ה הי' לו זה התשוקה והרצון בשלימות לכן זכה שניתן התורה על ידו. מש"ה גי' רצון. ולא זו בלבד אלא שנטע זה הרצון בכל בני כמ"ש ויוצא משה את העם לקראת האלקים מן המחנה. פרש"י כחתן היוצא להקביל פני כלה.

רש"י שמות פרק יט פסוק יז

(יז) לקראת האלהים - מגיד שהשכינה יצאה לקראתם, כחתן היוצא לקראת כלה, וזה שנאמר (דברים לג ב) ה' מסיני בא, ולא נאמר לסיני בא:

ובש"ק מתגלה הארת מרע"ה בכלל ישראל ובאים אל זו התשוקה. לכן מתגלה הארת התורה בש"ק שהוא יום רצון לבני כמ"ש באהבה וברצון הנחילנו. ולכן אומרים בקבלת שבת המזמורים של מרע"ה. וזה באמת בכח הנפש יתירה שבא בש"ק. נפש פי' רצון. וז"ש וינפש ויתן אל משה ככלותו לדבר אתו. הוא דביקות עצום. כמ"ש לדבר אתו. פרש"י ובמד' שהיו שונים יחד.

שמות רבה (וילנא) פרשת כי תשא פרשה מא סימן ה

אמר ר' שמעון בן לקיש מהו לדבר אתו, משל לתלמיד שלמדו רבו תורה, עד שלא למדו היה הרב אומר והוא עונה אחריו, משלמד אותו אומר לו רבו בא ונאמר אני ואתה, כך כשעלה משה לשמים התחיל לומר אחר בוראו התורה, כשלמדה אמר בא ונאמרה אני ואתה, הוי לדבר אתו,

רש"י שמות פרק לא פסוק יח

לדבר אתו - מלמד שהיה משה שומע מפי הגבורה וחוזרין ושונין את ההלכה שניהם יחד:

זה בחי' פנים בפנים דיבר ה' עמכם. ולמשה רבינו ע"ה נשאר זו הבחי' כמ"ש פה אל פה אדבר בו.

דברים פרק ה, ד-ה

(ד) פְּנִים בְּפָנִים דָּבַר יְקָוֶה עִמָּכֶם בְּהַר מְתוֹךְ הָאֵשׁ: (ה) אֲנִי כִי עִמְד בֵּין יְקָוֶה וּבִינֵיכֶם בְּעֵת הַהוּא לְהַגִּיד לָכֶם אֶת דְּבַר יְקָוֶה כִּי יֵרְאֲתֶם מִפְּנֵי הָאֵשׁ וְלֹא עֲלִיתֶם בְּהַר לְאִמֹר: ○

40 וזה שנאבד מבני על ידי החטא כמ"ש הורד עדיך. וע"ז מביא במדרש לך ה' הצדקה ולנו בושת
41 הפנים שהרי הרצון למעלה מתעורר בכל עת להשפיע התורה. ולנו בושת הפנים שאין מוכנים לקבל
42 ולשמוע בחביבות ורצון שלם.

43 44 שמות רבה (וילנא) פרשת כי תשא פרשה מא סימן א

45
46 א ויתן אל משה ככלותו, כך פתח ר' תנחומא בר אבא (דניאל ט) לך ה' הצדקה ולנו בושת הפנים, מהו כן,
47 א"ר נחמיה אפילו בשעה שאנו עושין את הצדקה מביטים או מעשים שלנו ויש לנו בושת פנים, אין לנו
48 שעה שאנו באין בזרוע אלא בשעה שאנו מוציאים מעשרותינו שנאמר (דברים כו) כי תכלה לעשר מה
49 כתיב בסוף העקיפה ממעון קדשך מן השמים,

50
51 ולכן בש"ק אמרו ירא שבת ירא בשת. שאם אין (זה) [זוכה] לזה הרצון גם בשבת קודש. צריך עכ"פ
52 להיות לנו הבושה ובכח הבושה יכולין לקבל קצת הארה עכ"פ. הגם שאין זה בחי' פנים בפנים.
53 ובאמת יום השבת עצמו ג"כ מעורר בנו זה הרצון כמ"ש במרע"ה אנכי עומד בין ה' וביניכם כו'.

54 55 דברים פרק ה

56 (ה) אֲנִי כִי עִמְד בֵּין יְקֹוֹק וּבֵינֵיכֶם בְּעֵת הַהוּא לְהַגִּיד לְכֶם אֶת דְּבַר יְקֹוֹק כִּי יִרְאֶתֶם מִפְּנֵי הָאֵשׁ
57 וְלֹא אֶעֱלִיתֶם בְּהָר לְאִמֹר: ○

58
59 כמו בשבת כ' אות הוא ביני ובין בני". וזה בחי' לחם משנה בשבת חיבור תורה שבכתב ושבעל פה
60 פנים בפנים:

61 62 מדרש תנחומא (ורשא) פרשת כי תשא סימן טז

63
64 א"ר אבהו כל ארבעים יום שעשה משה מלמעלן היה לומד תורה ושוכח לסוף אמר ליה רבש"ע הרי באו
65 ארבעים יום ואיני יודע דבר מה עשה הקדוש ברוך הוא משהשלים ארבעים יום נתן לו את התורה במתנה
66 שנאמר ויתן אל משה ככלתו,

67 68 שפת אמת שמות פרשת תשא שנה תרלט

69
70 ויתן אל משה ככלותו במד' כל מ' יום למד ושכח כו'. להודיע כי הכל הולך אחר החיתום. ובסוף
71 היגיעה בא הישועה. ובוודאי יגיעת מרע"ה ארבעים יום לא אכל ושתה כו' ונעשה כמלאכי השרת.
72 וזהו ככלותו שהוא כלות הנפש ונתלבש בענן. לכך כתיב לדבר אתו. מה שאין הפה יכול לדבר.
73 ואח"כ נתן לו במתנה התורה: